22. Выберыце з дадзеных толькі назоўнікі, якія абазначаюць з’явы прыроды: *1) сухавей; 2) лес; 3) туман; 4) кісларод; 5) сон.*
А) усе прыклады. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

23. У перакладзе з рускай мовы слова *крючок* (як дэталь адзення) – … .
А) брыж. **Б)** гаплік. **В)** гузік. **Г)** спражка. **Д)** манжэта.

24. Якія словы з дадзеных напісаны няправільна?
1) рассадзіць; 2) рассада; 3) рассольнік; 4) рассаліць.
А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

25. Сымонка “зашыфраваў” лічбамі ўстойлівыя спалучэнні. Вызначце выраз, які мае значэнне ‘*лёгка, без цяжкасцей*’.
А) 32, 12, 17, 1, 14, 1, 19, 13, 6.
Б) 32, 12, 9, 4, 21, 19, 10, 3, 1, 5, 1.
В) 21, 3, 16, 26, 28, 15, 6, 2, 1, 26, 28, 25, 29.
Г) 18, 1, 2, 10, 25, 29, 3, 28, 4, 13, 32, 5.
Д) 12, 21, 17, 10, 25, 29, 21, 9, 1, 17, 1, 19.

26. У 1517 годзе выйшла першая друкаваная беларуская кніга “Псалтыр”, якую Францыск Скарына выдаў … .
А) у Празе. **Б)** у Вільні. **В)** у Слуцку. **Г)** у Мінску. **Д)** у Полацку.

27. Гэты дзень тыдня ў даўнія часы лічыўся адным з найбольш спрыяльных для пачатку важных для гаспадаркі і значных у сямейным плане спраў. Лічылася, што менавіта ў гэты дзень таму, хто і выправіцца ў далёкую работу, абавязкова пашчасціць. Пра які дзень тыдня ідзе размова?
А) панядзелак. **Б)** аўторак. **В)** серада. **Г)** чацвер. **Д)** пятніца.

28. Старажытная назва літары “ф” – … .
А) феска. **Б)** фетр. **В)** ферт. **Г)** фестон. **Д)** фетыш.

29. Нашы продкі у свой час карысталіся словамі:
1) вярста; 2) га□рнец; 3) дзесяціна; 4) фунт; 5) сажань.
Якое слова абазначала меру зямельнай плошчы?
А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

30. Дадзены дыялектныя словы:
1) барабуля; 2) махнытка; 3) бульва; 4) пяток; 5) букса.
Выберыце назвы *бульбы*.
А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб’яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.
220045, г. Мінск, вул. Яна Чачота, 16
тэл. (017) 372 36 17, 372 36 23
e-mail: info@bakonkurs.by http://www.bakonkurs.by/
ГА «БА «Конкурс». Заказ 14. Тыраж 35300 экз. г. Мінск. 2015 г.

Конкурс па беларускай мове «БУСЛІК-2015»

Чацвер, 19 лютага 2015 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай і электроннымі сродкамі забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 150, аднак аўтары задання не прадугледжваюць яго поўнага выканання ўдзельнікамі. У заданне гульні-конкурсу ўключаны пытанні, веды пра якія не прадугледжаны школьнай праграмай;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу; пры парушэнні гэтых патрабаванняў удзельнікі могуць быць дыскваліфікаваны;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце http://www.bakonkurs.by/ праз 1-1,5 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 5-6 класаў

1. Колькі дзён у тыдні?
А) 4. **Б)** 5. **В)** 6. **Г)** 7. **Д)** 8.

2. Якімі словамі вітаюцца пры сустрэчы са знаёмымі?
1) “Добры дзень!”; 2) “Добры вечар!”; 3) “Як жывяце?”; 4) “Смачна есці!”.
А) усе варыянты. **Б)** няма правільных варыянтаў.
В) 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

3. Вызначце правільны парадак слоў у загадцы:
1) той; 2) яго; 3) хто; 4) усё; 5) поле;
6) насенне; 7) чорнае; 8) разумее; 9) сее; 10) белае.
А) 3, 9, 10, 5, 1, 4, 6, 8, 7, 2. **Б)** 7, 6, 9, 4, 10, 5, 3, 1, 2, 8.
В) 10, 6, 3, 9, 2, 7, 5, 1, 8, 4. **Г)** 8, 4, 1, 3, 9, 7, 6, 2, 10, 5.
Д) 10, 5, 7, 6, 3, 2, 9, 1, 4, 8.

4. Уважліва пачытайце дадзеныя словы:
1) карціна; 2) мадам; 3) міраж; 4) салата; 5) тапаля.
Вызначце, у якіх прыкладах “схаваліся” імёны дзяўчынак.
А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных варыянтаў.
В) 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

5. У якіх словах, што з'яўляюцца назвамі птушак, на месцы пропуску напішаце літару ***у***?

1) к..чка; 2) інд..к; 3) кр..мкач; 4) цецяр..к.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

6. Якое слова з дадзеных з'яўляецца "лішнім"?

1) маладзік; 2) серп; 3) поўня; 4) сход; 5) ветах.

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

7. Чаго жадаюць людзям, калі гавораць: *"Каб пра вас хвала па ўсім свеце гула*□"?

А) пажаданне поспехаў у працы. **Б)** пажаданне выканання абяцанняў.
В) пажаданне здароўя. **Г)** пажаданне добрай славы.
Д) пажаданне дастатку ў доме.

8. Выберыце з дадзеных прыкладаў словазлучэнні:

1) вакол школы; 2) атрымаць паштоўку; 3) больш цікавы;
4) гульня ў шахматы; 5) будзем глядзець.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных варыянтаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)**3, 5.

9. Падлічыце, колькі слоў ужыта ў вершаваных радках С. Грахоўскага з літарай ***г***.

Сапраўдны друг гадамі гартаваны,
Гатовы засланіць і памагчы.
Прыходзіць у бядзе неспадзявана,
Як хлеб, як соль, як вогнішча ўначы.

А) 0. **Б)** 2. **В)** 4. **Г)** 6. **Д)** 7.

10. Якім членам сказа з'яўляецца выдзеленае ўстойлівае спалучэнне слоў?

Бабуліны зёлкі і малінавае варэнне мяне хутка ***паставілі на ногі****.*

А) з'яўляецца рознымі членамі сказа. **Б)** дзейнікам.
В) выказнікам. **Г)** дапаўненнем. **Д)** акалічнасцю.

11. Дзеці падчас экскурсіі бачылі шмат раслін. Найбольш запомніліся

1) званочак; 2) сухацвет; 3) кураслеп; 4) казялец.

Дома ім неабходна было падабраць адпаведнікі на рускай мове:

а) лютик; б) бессмертник; в) ветреница; г) колокольчик.

Які варыянт правільны?

А) 1-а, 2-б, 3-в, 4-г. **Б)** 2-а, 3-б, 4-в, 1-г. **В)** 3-а, 2-б, 4-в, 1-г.
Г) 4-а, 1-б, 2-в, 3-г. **Д)** 2-а, 1-б, 4-в, 3-г.

12. Вучні запісвалі словы пад дыктоўку. Люда запісала *плывец, лахчына, бандэроль.* Зіна – *плывец, лагчына, бандэроль.* Змітрок – *плавец, лагчына, бандыроль.* Хто з вучняў запісаў усе словы без памылак?

А) усе вучні. **Б)** ніхто з вучняў. **В)** Люда. **Г)** Зіна. **Д)** Змітрок.

13. Якога слова не хапае ў народным выслоўі?

З іголкі … не зробіш.

А) хаты. **Б)** накавальні. **В)** бочкі. **Г)** долата. **Д)** люстэрка.

14. Выберыце з дадзеных слова, у якім ёсць [ш]:

1) цяжка; 2) перапісчык; 3) аб'ездчык.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

15. Колькі слоў у тэксце вучань напісаў няправільна?

Над заснежаным лесам узышол полны месяц. Ён асвяціл усё навокал. Каля ельніка прабег волк. Ён рухался вельмі асцярожна і ціха. Мабыць, высочвал здабычу.

А) 3. **Б)** 4. **В)** 5. **Г)** 6. **Д)** 7.

16. Колькі слоў з [с] ужыта ў вершаваных радках Н. Гілевіча?

Страціў слова, страціў спадчыннае слова –
Штосьці страціў у душы абавязкова…

А) 5. **Б)** 5. **В)** 6. **Г)** 7. **Д)** 8.

17. Пераблыталіся сказы:

1. Яна пражыла ў хаце ўсю зіму.
2. Сінічка паляцела ў хату.
3. Сюды загнала яе сцюжа.
4. Гаспадар пашкадаваў птушку і адчыніў акно.
5. Аднойчы прыляцела сінічка да акна.

Пастаўце сказы так, каб атрымаўся тэкст.

А) 1, 4, 2, 5, 3. **Б)** 2, 1, 5, 3, 4. **В)** 3, 5, 1, 4, 2.
Г) 4, 2, 3, 1, 5. **Д)** 5, 3, 4, 2, 1.

18. Вызначце з дадзеных няправільна запісаныя словазлучэнні:

1) пісьменны адказ; 2) пісьмовы чалавек; 3) каменны дом.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

19. У якіх сказах словы ў дужках трэба пісаць з канчаткам ***-е***?

1. Хлопчык убачыў у (неба) самалёт.
2. На ўроку вучні пісалі сачыненне па (карціна).
3. На (зямля) засталіся ляжаць каласкі.

А) ва ўсіх сказах. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

20. Словы *лайдак – гультай, дзіця – карапуз* з'яўляюцца … .

1) сінонімамі; 2) антонімамі; 3) амонімамі; 4) паронімамі.

Выберыце правільны варыянт.

А) няма правільнага варыянта. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

21. Якія словы з дадзеных запісаны правільна?

1) наушнікі; 2) ольха; 3) аколіца.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.